

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Данила Галицького

КАФЕДРА ГІГІЄНИ ТА ПРОФІЛАКТИЧНОЇ ТОКСИКОЛОГІЇ ФПДО

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор з науково-педагогічної роботи
проф. М.Р. Гжегенький
[Signature]
"dd" 03 2022 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ЗАГАЛЬНА ГІГІЄНА”
ДЛЯ ЛКАРІВ-ГІГІЄНІСТІВ
ШИФР СПЕЦІАЛЬНОСТІ: 48.1.
(ЦИКЛ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ – 3 місяці)

Кількість навчальних годин: лекцій - 26, семінарські заняття - 58,
практичні заняття - 186, самостійна робота - 94,
додаткові програми - 86. Разом - 450 годин.
Кредити ECTS -15

Обговорено та ухвалено
на методичному засіданні кафедри
гігієни та профілактичної токсикології
ФПДО протокол № 12
від "08" лютого 2022 р.
Зав. кафедри
доц. Лотоцька-Дудик У.Б.
[Signature]

Затверджено
методичною комісією ФПДО
протокол № 1
від "10" лютого 2022 р.
Голова методичної комісії
доц. Сиворіз О.Є.
[Signature]

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Данила Галицького

КАФЕДРА ГІГІЄНИ ТА ПРОФІЛАКТИЧНОЇ ТОКСИКОЛОГІЇ ФПДО

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з науково-педагогічної роботи
проф. М.Р. Гжегоцький

“ ” _____ 2022 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ЗАГАЛЬНА ГІГІЄНА”
ДЛЯ ЛІКАРІВ-ГІГІЄНІСТІВ
ШИФР СПЕЦІАЛЬНОСТІ: 48.1.
(ЦИКЛ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ – 3 місяці)

Кількість навчальних годин: лекцій - 26, семінарські заняття - 58,
практичні заняття - 186, самостійна робота - 94,
додаткові програми - 86. Разом - 450 годин.
Кредити ECTS -15

Обговорено та ухвалено
на методичному засіданні кафедри
гігієни та профілактичної токсикології ФПДО
протокол № 12
від “08” лютого 2022 р.
Зав. кафедри
доц. Лотоцька-Дудик У.Б.

Затверджено
методичною комісією ФПДО
протокол № 1
від “10” лютого 2022 р.
Голова методичної комісії
доц. Січкоріз О.Є.

Навчальна програма циклу спеціалізації за фахом “Загальна гігієна” для лікарів-гігієністів (шифр спеціальності 48.1.)

Розробники:

Лотоцька-Дудик У.Б. - кандидат медичних наук, доцент, зав. кафедри гігієни та профілактичної токсикології ФПДО ЛНМУ імені Данила Галицького

Крупка Н.О. - кандидат медичних наук, доцент кафедри гігієни та профілактичної токсикології ФПДО ЛНМУ імені Данила Галицького

Колінковський О.М. - кандидат медичних наук, асистент кафедри гігієни та профілактичної токсикології ФПДО ЛНМУ імені Данила Галицького

Рецензент:

Козак Л.П., кандидат медичних наук, доцент кафедри загальної гігієни з екологією ЛНМУ імені Данила Галицького

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Цикл спеціалізації “Загальна гігієна” проводиться з метою підготовки лікарів-гігієністів відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики спеціаліста із загальної гігієни, а також надання слухачам допомоги у підготовці до атестації на звання спеціаліста.

Робочу навчальну програму побудовано за принципом створення окремих навчальних блоків (курсів), кожний з яких є одним з розділів програми. Навчальний план циклу спеціалізації містить 9 курсів (розділів). Кожний курс являє собою закінчену частину навчальної програми з чітко визначеною метою і конкретним обсягом теоретичної та практичної інформації, вміщеної в одній або декількох темах лекційних, семінарських, практичних занять і самостійної роботи. Окремі теми складаються з елементів, кожний елемент містить вузькопрофільну інформацію, конкретне теоретичне або практичне питання. Такий поділ сприяє більш повному засвоєнню матеріалу з основних розділів програми.

Робоча навчальна програма передбачає 26 годин лекцій, 58 годин семінарських занять, 186 години практичних занять, 94 годин самостійної роботи.

За додатковими програмами (86 годин) проводяться заняття з суміжних дисциплін: медицини катастроф, клінічної імунології і проблем ВІЛ, інфекційних хвороб (ВГ), менеджменту в охороні здоров'я, лікової психології, епідеміології та медичного права.

Для перевірки знань слухачів здійснюється базовий і заключний комп'ютерний контроль з використанням спеціальної програми, ліцензованої МОЗ України, а також рубіжний контроль засвоєння кожного курсу (розділу). Вивчення усіх курсів завершується заключним іспитом.

Слухачі, які успішно склали іспит, отримують свідоцтво встановленого зразка з рекомендацією про присвоєння звання спеціаліста за фахом “Загальна гігієна”.

**РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ
“ЗАГАЛЬНА ГІГІЄНА”**

Термін навчання – 3 місяці,
кількість навчальних годин – 450

Розрахунок учбових годин

Код курсу	Назва курсу	Разом	Кредити ECTS	Кількість учбових годин				
				Лекції	Семінари	Практичні	Самостійна робота	Додаткові програми
	<i>Спеціальність 48.1. “Загальна гігієна”</i>	450	15	26	58	186	94	86
Всього: 450 години								

**РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ
“ЗАГАЛЬНА ГІГІЄНА”**

Термін навчання – 3 місяці,
кількість навчальних годин – 450

Код курсу	Назва курсу (розділу)	Кількість навчальних годин				Разом
		Лекції	Семінари	Практичні заняття	Самостійна робота	
1	Теоретичні основи профілактичної медицини – гігієни	8	4	22	6	40
2	Гігієнічне значення природних та антропогенних факторів, їх дослідження та гігієнічна оцінка	4	4	28	24	60
3	Питання комунальної гігієни	2	10	32	18	62
4	Питання гігієни харчування	2	8	32	10	52
5	Питання гігієни праці	2	8	28	14	52
6	Питання гігієни дітей і підлітків	2	10	28	12	52
7	Питання радіаційної гігієни	2	4	8	4	18
8	Питання гігієни та токсикології пестицидів, міндобрив і полімерних матеріалів	4	4	8	6	22
9	Іспит	-	6	-	-	6
Разом за основною програмою		26	58	186	94	364
Додаткові програми						
10	Медична інформатика					6
11	Медицина катастроф					8
12	Клінічна імунологія (ВІІ)					8
13	Інфекційні хвороби (ВІ)					24
14	Менеджмент в охороні здоров'я					16
15	Лікова психологія					8
16	Епідеміологія					8
17	Медичне право					8
Разом за додатковими програмами						86
Усього						450

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	К-сть год
Розділ I. Теоретичні основи профілактичної медицини – гігієни		
1	Теоретичні основи, проблеми та задачі загальної гігієни як галузі медичної науки та практики охорони здоров'я на сучасному етапі	2
2	Соціально-гігієнічний моніторинг за станом здоров'я населення. Профілактика гострої респіраторної хвороби COVID-19.	2
3	Питання профілактики, парадоксальної токсичності та гормезису в токсикології.	2
4	Мікроелементози та їх профілактика як важливе завдання гігієни.	2
Розділ II. Гігієнічне значення природних та антропогенних факторів, їх дослідження та гігієнічна оцінка		
5	Фізичні фактори довкілля (шум, інфра- та ультразвук, вібрація, електромагнітні поля, освітленість, мікроклімат приміщень), їх нормування та гігієнічна оцінка	2
6	Природні й антропогенні хімічні фактори довкілля та їх гігієнічне значення	2
Розділ III. Питання комунальної гігієни		
7	Гігієна атмосферного повітря, води та ґрунту	2
Розділ IV. Питання гігієни харчування		
8	Теоретичні основи гігієни та фізіології харчування. Сторонні речовини їжі та харчові отруєння	2
Розділ V. Питання гігієни праці		
9	Сучасна гігієнічна класифікація праці за критеріями важкості, напруженості, шкідливості та небезпечності	2
Розділ VI. Питання гігієни дітей і підлітків		
10	Здоров'я підростаючого покоління та актуальні питання гігієни дітей	2
Розділ VII. Питання радіаційної гігієни		
11	Охорона навколишнього середовища від радіоактивного забруднення	2
Розділ VIII. Питання гігієни та токсикології пестицидів, мінеральних добрив і полімерних матеріалів		
12	Гігієнічні аспекти застосування пестицидів і мінеральних добрив у сільському господарстві	2
13	Гігієнічні аспекти виробництва та застосування полімерних матеріалів	2
Разом		26

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	К-сть год
Розділ I. Теоретичні основи профілактичної медицини – гігієни		
1	Зміст та організація роботи лікаря із загальної гігієни. Функціонально-посадові обов'язки лікаря-гігієніста	2
2	Система метрології, стандартизації та інформації в практиці лікарів-гігієністів.	4
3	Санітарна статистика. Основні статистичні поняття і показники та методи їх визначення. Використання спеціальних статистичних методів.	4
4	Методологічні, методичні основи вивчення й оцінка потенційного ризику впливу чинників довкілля на здоров'я населення	4
5	Методи визначення основних параметрів токсичності хімічних речовин, токсикокінетика, токсикодинаміка і токсикометрія.	4
6	Особливості нормування та гігієнічні нормативи хімічних речовин у різних об'єктах довкілля. Незалежне та комплексне нормування. Парадоксальні ефекти в токсикології.	4
Розділ II. Гігієнічне значення природних та антропогенних факторів, їх дослідження та гігієнічна оцінка		
7	Гігієнічна оцінка та профілактика шкідливого впливу комунального та виробничого шуму, ультра- та інфразвуку	4
8	Гігієнічна оцінка та профілактика шкідливого впливу комунальної та виробничої вібрації	4
9	Гігієнічна оцінка та профілактика шкідливого впливу недостатнього природного та штучного освітлення й інсоляції житлових, громадських і виробничих приміщень	4
10	Гігієнічна оцінка та профілактика шкідливого впливу електромагнітних полів в комунальних і виробничих умовах	4
11	Гігієнічна оцінка мікроклімату, опалення, вентиляції приміщень і профілактики несприятливого впливу мікроклімату житлових, громадських і виробничих приміщень	4
12	Гігієнічна оцінка та профілактика шкідливого впливу іонізуючих випромінювань в комунальних і виробничих умовах	4
13	Оцінка факторів, що діють на людину при роботі з візуальними дисплейними терміналами, персональними комп'ютерами, засобами мобільного зв'язку.	4
Розділ III. Питання комунальної гігієни		
14	Методи контролю за станом атмосферного повітря	4
15	Методи санітарного обстеження водного джерела	4
16	Методи гігієнічної оцінки способів очищення та знезараження питної води	4
17	Методи санітарного обстеження очисних каналізаційних споруд	4
18	Методи контролю за станом ґрунтів	4
19	Методи контролю за очищенням населених пунктів. Способи поводження з токсичними відходами	4
20	Методи контролю за житловими та громадськими будівлями	4
21	Методи контролю за лікувально-профілактичними закладами	4
Розділ IV. Питання гігієни харчування		
22	Методи вивчення фактичного харчування населення і встановлення його адекватності індивідуальним фізіологічним потребам у нутрієнтах та енергії	4
23	Порядок розслідування випадків харчових отруєнь	4
24	Методи контролю за підприємствами ресторанного господарства і торгівлі продовольчими товарами	4
25	Методи контролю за підприємствами хлібопекарної і кондитерської промисловості	4
26	Методи контролю за підприємствами молочної промисловості	4

27	Методи контролю за підприємствами м'ясо- та рибопереробної промисловості	4
28	Методи контролю за підприємствами безалкогольної промисловості	4
29	Методи вивчення стану лікувального харчування та обстеження харчоблоку лікарні	4
Розділ V. Питання гігієни праці		
30	Методи визначення показників важкості, напруженості, шкідливості та небезпечності праці	4
31	Методи організації та проведення періодичних медичних оглядів, розслідування та обліку професійних захворювань і отруєнь на виробництві.	4
32	Методи аналізу захворюваності з тимчасовою втратою працездатності та професійної захворюваності	4
33	Методи контролю за підприємствами машинобудівної промисловості	4
34	Методи контролю за підприємствами будівельної промисловості	4
35	Методи контролю за підприємствами поліграфічної промисловості	4
36	Методи контролю за підприємствами легкої промисловості	4
Розділ VI. Питання гігієни дітей і підлітків		
37	Методи вивчення фізичного розвитку дитячого населення	4
38	Методи гігієнічної оцінки обладнання дитячих установ, предметів дитячого обігу та вжитку	4
39	Методи контролю за харчуванням дітей в організованих колективах	4
40	Методи контролю за комп'ютеризацією навчального процесу	4
41	Методи контролю за дошкільними навчальними закладами	4
42	Методи контролю за закладами загальної середньої освіти	4
43	Методи контролю за позашкільними закладами та станом підготовки дитячих оздоровчих закладів до роботи в літній період	4
Розділ VII. Питання радіаційної гігієни		
44	Методи досліджень, що застосовуються в роботі радіологічної лабораторії	4
45	Методи санітарного обстеження та контролю за радіологічними об'єктами	4
Розділ VIII. Питання гігієни та токсикології пестицидів, міндобрив і полімерних матеріалів		
46	Методи контролю за вмістом пестицидів, міндобрив в об'єктах довкілля, аналіз одержаних результатів та їх оцінка згідно з чинними гігієнічними регламентами	4
47	Методи дослідження полімерних матеріалів	4
	Разом:	186

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	К-сть год
Розділ I. Теоретичні основи профілактичної медицини – гігієни		
1	Вступна конференція. Ознайомлення з кафедрою та порядком проходження циклу спеціалізації	2
2	Теоретичні основи гігієни та профілактичної медицини	2
Розділ II. Гігієнічне значення природних та антропогенних факторів, їх дослідження та гігієнічна оцінка		
3	Принципи гігієнічного нормування фізичних чинників довкілля	2
4	Принципи гігієнічного нормування хімічних чинників довкілля	2
Розділ III. Питання комунальної гігієни		
5	Сучасні вимоги до стану атмосферного повітря	2
6	Сучасні вимоги до якості води джерел водопостачання та питної води	2
7	Сучасні вимоги до стану ґрунтів та очищення населених пунктів	2
8	Сучасні вимоги до стану житлових і громадських будівель	2
9	Сучасні вимоги до стану лікувально-профілактичних закладів,	2
Розділ IV. Питання гігієни харчування		
10	Основи раціонального, лікувального (дієтичного) і лікувально-профілактичного харчування	2
11	Вимоги до якості та безпеки харчових продуктів. Сторонні речовини їжі та принципи їх гігієнічного нормування	2
12	Принципи профілактики харчових отруєнь	2
13	Особливості організації харчування у дитячих навчальних закладах та закладах загальної середньої освіти	2
Розділ V. Питання гігієни праці		
14	Сучасні принципи оцінки процесу та умов праці, проведення атестації робочих місць	2
15	Сучасні принципи проведення періодичних медичних оглядів, реєстрації та розслідування випадків професійних захворювань і отруєнь на промислових підприємствах	2
16	Гігієна праці та професійні шкідливості медичних працівників різного профілю	2
17	Гігієна праці в окремих галузях промисловості та сільському господарстві	2
Розділ VI. Питання і гігієни дітей і підлітків		
18	Стан здоров'я дітей і підлітків, методи його вивчення	2
19	Гігієнічні вимоги до території, будівель та приміщень дошкільних навчальних закладів	2
20	Санітарно-гігієнічні норми влаштування території, приміщень та обладнання закладів загальної середньої освіти	2
21	Гігієнічні вимоги до навчально-виховного процесу в закладах загальної середньої освіти	2
22	Гігієнічні вимоги до харчування дітей і підлітків	2
Розділ VII. Питання радіаційної гігієни		
23	Гігієнічні аспекти радіаційної безпеки	2
24	Методи і способи використання іонізуючого випромінювання в медицині	2
Розділ VIII. Питання гігієни застосування пестицидів, міндобрив і полімерних матеріалів		
25	Токсиколого-гігієнічна оцінка і гігієнічні вимоги до транспортування, зберігання, застосування, утилізації та знешкодження пестицидів та міндобрив	2
26	Токсиколого-гігієнічна оцінка полімерних матеріалів	2
Розділ IX. Заключний іспит		
27	Іспит	6
	Разом	58

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	К-сть год
Розділ I. Теоретичні основи профілактичної медицини – гігієни		
1	Кваліфікаційні характеристики, посадові обов'язки лікаря-гігієніста.	2
2	Система нормативних документів в Україні, питання метрології, стандартизації та якості в практиці лікарів-гігієністів.	2
3	Поняття ризику впливу чинників довкілля на здоров'я населення. Методологія вивчення та оцінки відносних та атрибутивних ризиків.	2
Розділ II. Гігієнічне значення природних та антропогенних факторів, їх дослідження та гігієнічна оцінка		
4	Законодавчі та нормативні вимоги до методів дослідження, критеріїв оцінки та допустимих рівнів комунального шуму	2
5	Виробничий шум: методи дослідження, негативні наслідки, методи профілактики шкідливого впливу.	2
6	Шкідлива професійна дія ультра- та інфразвуку, Гігієнічна оцінка та профілактика шкідливого впливу.	2
7	Законодавчі та нормативні вимоги до методів дослідження, критеріїв оцінки та допустимих рівнів комунальної вібрації.	2
8	Виробнича вібрація: методи дослідження, оцінки та профілактики негативного впливу на здоров'я працюючих.	2
9	Освітлення й інсоляція житлових і громадських приміщень: методи дослідження та гігієнічної оцінки.	2
10	Нормативні вимоги, види та способи належної організації освітлення виробничих приміщень.	2
11	Гігієнічна оцінка електромагнітних випромінювань радіочастотного діапазону в комунальних умовах.	2
12	Санітарні вимоги до організації робіт та захисту працюючих від електромагнітних полів та випромінювань.	2
13	Мікроклімат, опалення, кондиціювання виробничих приміщень. Гігієнічна оцінка промислової вентиляції приміщень.	2
14	Гігієнічна оцінка та профілактика шкідливого впливу іонізуючих випромінювань в комунальних умовах	2
15	Гігієнічна оцінка та профілактика шкідливого впливу іонізуючих випромінювань у виробничих умовах	2
Розділ III. Питання комунальної гігієни		
16	Гігієнічні критерії безпечності та методологія оцінки стану атмосферного повітря	2
17	Методологія гігієнічної оцінки при обстеженні водного джерела для питного водокористування	2
18	Методологія гігієнічного нагляду за підготовкою питної води та водопостачанням	2
19	Гігієнічні критерії безпечності та методологія оцінки нових способів очищення питної води	2
20	Гігієнічні критерії безпечності та методологія оцінки нових способів знезараження питної води	2
21	Критерії безпечності та санітарний нагляд за станом ґрунтів	2
22	Класифікація токсичних відходів, методи вибору способів знешкодження та утилізації	2
23	Гігієнічні вимоги безпечності житлових і громадських будівель, житлового середовища.	2
24	Законодавчі вимоги до організації санітарно-протиепідемічних заходів у	2

лікувально-профілактичних закладах

Розділ IV. Питання гігієни харчування

25	Гігієнічна оцінка фактичного харчування населення, методи встановлення його адекватності індивідуальним фізіологічним потребам у нутрієнтах та енергії	2
26	Законодавчі основи та порядок розслідування випадків харчових отруєнь	2
27	Організація гігієнічного контролю та нагляду за підприємствами ресторанного господарства	2
28	Організація гігієнічного контролю та нагляду за об'єктами торгівлі продовольчими товарами	2
29	Гігієнічні вимоги до харчоблоку лікарні та організації лікувально-дієтичного харчування	2

Розділ V. Питання гігієни праці

30	Гігієнічні критерії та методологія оцінки показників важкості, напруженості, шкідливості та небезпечності праці	2
31	Періодичні медичні огляди на підприємствах як інструмент профілактики професійної патології.	2
32	Розслідування та облік нещасних випадків, гострих та хронічних професійних захворювань на виробництві	2
33	Способи вивчення та аналізу захворюваності з тимчасовою втратою працездатності на підприємствах зі шкідливими умовами праці	2
34	Умови праці та типові небезпечні чинники на підприємствах машинобудівної промисловості	2
35	Умови праці та типові небезпечні чинники на підприємствах будівельної промисловості	2
36	Умови праці та типові небезпечні чинники на підприємствах поліграфічної промисловості	2

Розділ VI. Питання гігієни дітей і підлітків

37	Дослідження фізичного розвитку дитячого населення: сучасні критерії оцінки	2
38	Гігієнічні вимоги та експертиза обладнання дитячих установ.	2
39	Гігієнічні вимоги та організація контролю за комп'ютеризацією навчального процесу	2
40	Гігієнічні вимоги та організація контролю за дошкільними навчальними закладами	2
41	Гігієнічні вимоги та організація контролю за школами	2
42	Гігієнічні вимоги та організація контролю за станом підготовки дитячих оздоровчих закладів до роботи в літній період	2

Розділ VII. Питання радіаційної гігієни

43	Організація та впровадження системи радіаційної безпеки у радіологічній лабораторії	2
44	Гігієнічна оцінка безпечності функціонування радіологічних об'єктів	2

Розділ VIII. Питання гігієни та токсикології пестицидів, міндобрив і полімерних матеріалів

45	Організація досліджень та оцінки вмісту залишкових кількостей пестицидів в об'єктах довкілля згідно з чинними гігієнічними регламентами	2
46	Гігієнічний контроль застосування міндобрив в сільському господарстві, критерії безпечності для об'єктів довкілля	2
47	Експертиза полімерних матеріалів та виробів різного призначення, аналіз одержаних результатів та їх оцінка згідно з чинними гігієнічними регламентами	2

Разом

94

ПЕРЕЛІК ВМІНЬ ТА НАВИКІВ ЗА КВАЛІФІКАЦІЙНОЮ ХАРАКТЕРИСТИКОЮ СПЕЦІАЛІСТА ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ГІГІЄНИ

Лікар із загальної гігієни повинен знати:

- структуру служби профілактичної медицини, зміст та основні напрямки її діяльності, взаємодію з лікувально-профілактичною службою охорони здоров'я, організаціями та установами інших відомств;
- санітарне законодавство з питань загальної, комунальної, радіаційної гігієни, гігієни харчування, гігієни дітей та підлітків, гігієни праці;
- біологічну дію та гігієнічне значення природних та антропогенних факторів фізичної природи, принципи та методику їх гігієнічного нормування (сонячна радіація, природне та штучне освітлення, іонізуюча радіація, електричні властивості повітря, температура, вологість, швидкість та напрямок вітру, атмосферний тиск, механічні коливання);
- біологічну дію та гігієнічне значення природних та антропогенних факторів хімічної природи, принципи та методику їх гігієнічного нормування (хімічний склад атмосферного повітря, джерела хімічної денатурації та складу повітря приміщень різного призначення, хімічний склад питної води, їх самоочищення);
- біологічні фактори природного та антропогенного походження, їх гігієнічне значення, нормування;
- зміст, основи організації та загальні методики запобіжного та поточного нагляду за об'єктами санітарного нагляду;
- гігієнічні вимоги до розміщення, внутрішнього планування, санітарно-технічного обладнання, санітарно-гігієнічного та протиепідемічного режиму об'єктів комунального нагляду (планування населених місць, житлові та громадські приміщення та споруди, джерела водопостачання, джерела забруднення повітряного середовища, водоймищ, ґрунту тощо);
- гігієнічні вимоги до розміщення, внутрішнього планування, санітарно-технічного обладнання, санітарно-гігієнічного та протиепідемічного режиму дитячих дошкільних установ, навчальних закладів та інших споруд для дітей та підлітків;
- гігієнічні вимоги до розміщення, внутрішнього планування, санітарно-технічного обладнання, санітарно-гігієнічного та протиепідемічного режиму лікувально-профілактичних закладів різного профілю;
- критерії та методи оцінки фізичного розвитку та стану здоров'я дітей та підлітків;
- відбирати проби повітря, ґрунту, води, харчових продуктів для санітарно-хімічного та бактеріологічного дослідження, складати супровідну документацію;
- "читати" аналізи води і ґрунту, складати гігієнічні висновки;
- "читати" архітектурно-будівельні креслення, розглядати проекти будівництва, проводити санітарну експертизу; розраховувати необхідну кратність вентиляції приміщень, оцінювати її ефективність;
- визначати та оцінювати показники якості води;
- здійснювати поточний нагляд за об'єктами водопостачання, умовами скидання стічних вод, джерелами забруднення атмосферного повітря та іншими об'єктами санітарного нагляду;
- приймати участь у виборі земельної ділянки під будівництво, прийманні закінчених будівництвом об'єктів, оформляти належну документацію;
- оформляти оперативну й обліково-звітну документацію з питань запобіжного та поточного санітарного нагляду за різними об'єктами;
- проводити гігієнічну експертизу харчових продуктів і давати обґрунтований висновок про їх якість;
- здійснювати запобіжний і поточний санітарний нагляд за харчовими об'єктами, розслідувати випадки харчових отруєнь;
- проводити санітарно-гігієнічний контроль за застосуванням пестицидів, мінеральних добрив, нових видів посуду, тари, пакувальних матеріалів;
- вивчати фізичний розвиток і стан здоров'я дітей та підлітків;
- проводити гігієнічну оцінку впливу умов навчання та виховання на працездатність і функціональний стан організму дитини та підлітка;
- давати гігієнічну оцінку організації та якості харчування дитячого колективу;
- проводити запобіжний санітарний нагляд за будівництвом об'єктів для дітей та підлітків, виготовленням меблів та обладнання, одягу, взуття, іграшок;
- проводити комплексне санітарно-гігієнічне обстеження об'єктів для дітей та підлітків;
- оцінювати умови праці в промисловому і сільськогосподарському виробництві;
- вивчати вплив виробничого середовища на здоров'я працюючих;
- розробляти гігієнічні рекомендації по оздоровленню умов праці і профілактики професійних

захворювань;

- гігієнічні вимоги до розміщення, внутрішнього планування, санітарно-технічного обладнання, санітарно-гігієнічного та протиепідемічного режиму, умов та безпеки праці на промислових та сільськогосподарських об'єктах різного профілю;

- етіологію, патогенез, клініку основних професійних хвороб, організацію нагляду за станом здоров'я працюючих в шкідливих умовах, розробку рекомендацій з профілактики, контроль за їх виконанням;

- гігієнічні основи раціонального харчування здорової та хворої людини, особливості харчування, пов'язані з віком, фізіологічним станом та характером професійної діяльності, принципи профілактики та шляхи ліквідації харчових отруень;

- гігієнічні вимоги до організації лікувально-профілактичного харчування різних груп населення, основні дієти та раціони, які використовуються з лікувально-профілактичною метою;

- закономірності, виникнення та розповсюдження інфекційних хвороб;

- основи мікробіології, епідеміології та діагностики інфекційних хвороб;

- науково-методичні основи загально-профілактичних, протиепідемічних заходів попередження, зниження захворюваності, профілактики інфекційних та неінфекційних хвороб;

- методику проведення ретроспективного та оперативного, медико-статистичного, гігієнічного та епідемічного аналізу інфекційних та неінфекційних хвороб, окремих нозологічних форм;

- наукові основи планування загально-профілактичних, протиепідемічних заходів і прийняття управлінських рішень;

- місце та значення дезінфекції, стерилізації, дезінсекції та дератизації в системі профілактичних та протиепідемічних заходів, сучасні дезінфекційні, дезінсекційні, дератизаційні засоби та способи їх використання;

- принципи санітарної охорони території країни від заносу та розповсюдження особливо небезпечних інфекційних хвороб;

- основні види оперативної та обліково-звітної документації, яка використовується в процесі запобіжного і поточного санітарного нагляду, порядок її оформлення;

- основні постанови, накази та інструктивно-методичні документи з питань протиепідемічного забезпечення населення.

Лікар-спеціаліст із загальної гігієни повинен вміти:

- вимірювати і давати гігієнічну оцінку якісним і кількісним показникам фізичних факторів довкілля (температура повітря, температура поверхні, абсолютна і відносна вологість, атмосферний тиск);

- проводити облік, реєстрацію та розслідування випадків професійних отруень;

- організувати роботу з взаємодії різних відомств та закладів з питань проведення профілактичних і протиепідемічних заходів;

- проводити роботу з епідеміологічного та гігієнічного навчання та виховання населення;

- складати план і програму статистичного дослідження, використовувати сучасні методи математичної статистики й електронно-обчислювальної техніки в своїй роботі;

- складати адміністративно-правові акти;

- організувати проведення попередніх та періодичних медичних оглядів працюючих.

РЕЦЕНЗІЯ

на робочу навчальну програму циклу
спеціалізації “Загальна гігієна”

Робоча навчальна програма складена на підставі навчального плану та програми циклу спеціалізації за фахом “Загальна гігієна”, затверджених МОЗ України.

Запропонована тематика охоплює всі найважливіші питання загальної гігієни. З метою посилення практичної підготовки лікарів-гігієністів у робочій програмі висвітлені сучасні питання профілактичної медицини. З метою реалізації додаткових програм, передбачених навчальним планом ФПДО ЛНМУ ім. Данила Галицького для слухачів циклів спеціалізації всіх фахових спрямувань, наявні суміжні дисципліни.

Робоча навчальна програма і навчальний план сприятимуть підвищенню кваліфікаційного рівня лікарів-спеціалістів і можуть бути впроваджені в навчальний процес кафедри гігієни та профілактичної токсикології ФПДО ЛНМУ ім. Данила Галицького.

Рецензент:

Доцент кафедри загальної
гігієни з екологією, к. мед. н.

Л.П. Козак